

О.Ф. Белікова, викл. (ХДУХТ, Харків)

А.О. Колесник, канд. техн. наук, ст. викл. (ХДУХТ, Харків)

ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСВІТНІХ ТРАЄКТОРІЙ

Одним із завдань вітчизняної вищої освіти сьогодні є формування конкурентноздатної, мобільної й компетентної особистості, здатної до повноцінного спілкування в умовах полімовного академічного й соціального середовища. Цього ж вимагає й процес модернізації освіти в контексті загальноєвропейської глобалізації й входження України в міжнародний освітній простір. Тому питання індивідуалізації навчання й формування необхідних професійно-мовних компетенцій майбутніх фахівців стають особливо важливими.

Проектування індивідуальних навчальних маршрутів актуально сьогодні практично для будь-якої дисципліни, а суб'єктом проектування можуть виступати як окремі ВНЗ (факультети, кафедри) і викладачі, що вибирають ту або іншу освітню стратегію, так і студенти, що визначають найбільш оптимальну для себе навчальну траєкторію.

Індивідуальний освітній маршрут визначається вченими як цілеспрямовано проєктована диференційована освітня програма, що забезпечує студентові позицію суб'єкта вибору, розробки й реалізації освітньої програми водночас із здійсненням викладачами педагогічної підтримки його самовизначення й самореалізації.

Індивідуальний освітній маршрут визначається освітніми потребами, індивідуальними здібностями й можливостями студентів (рівень готовності до освоєння програми), а також існуючими стандартами змісту освіти.

Поряд з поняттям "індивідуальний освітній маршрут" існує поняття "індивідуальна освітня траєкторія", що має більш широке значення і передбачає кілька напрямків реалізації: змістовний (варіативні навчальні плани й освітні програми, що визначають індивідуальний освітній маршрут); діяльнісний (спеціальні педагогічні технології); процесуальний (організаційний аспект).

Індивідуальна освітня траєкторія передбачає наявність індивідуального освітнього маршруту (змістовний компонент), а також розроблений спосіб його реалізації (технології організації освітнього процесу).

Незважаючи на свою актуальність, проблема проектування індивідуальних навчальних траєкторій студентів у сфері іншомовної підготовки в умовах неможливого ВНЗ поки концептуально не розроблена. І хоча існують певні проблеми, пов'язані з обмеженістю сітки годин з дисципліни "іноземна мова", складністю контролю самостійної роботи студентів і недостатньою розробленістю форм і методів такого контролю, є деякі можливі шляхи індивідуалізації навчання іноземним мовам у неможливому виші.

Насамперед, це впровадження компетентнісно-орієнтованого підходу до змісту навчання. Одне з головних завдань складається у визначенні спектра компетенцій, необхідних випускникові з урахуванням поточних вимог ринку праці. Значну допомогу у вирішенні цього завдання може зробити організація біржі компетенцій, або створення багатомовного середовища вишу на основі інтеграції роботи "мовних" і профільних кафедр ВНЗ.

Результативним у плані проектування індивідуальних навчальних маршрутів може стати структурування компетентнісно-орієнтованих курсів на кредитно-модульній основі. Кредитно-модульна система організації навчального процесу дозволяє проєктувати індивідуальні освітні траєкторії з обліком трудомісткості роботи студентів на основі ECTS і забезпечує можливість проходження навчального матеріалу як за лінійною траєкторією (послідовне проходження модулів), так і за розгалуженою, у рамках якої ті або інші модулі можуть бути виключені або додатково включені в програму залежно від вихідної підготовки студента і його індивідуальних інтересів. Це дозволяє викладачеві враховувати реальний рівень сформованості мовних компетенцій кожного студента. При цьому для розробника модульного курсу важливо визначити переважний рівень мовних компетенцій у студентській аудиторії й планувати навчальний процес так, щоб у студентів були можливості вибору траєкторії усередині кожного модуля залежно від ступеня мовної й професійної складності представлених автентичних матеріалів.

Таким чином, у системі вітчизняної вищої освіти є широкі потенційні можливості для індивідуалізації й диференціації навчання (включаючи сферу іншомовної підготовки). Однак необхідні подальші дослідження в цій сфері, у зв'язку з недостатньою розробленістю даної тематики в концептуальному й практичному плані.

А.О. Борисова, доц. (ХДУХТ, Харків)

В.О. Архипова, ст. викл. (ХДУХТ, Харків)

МЕТОДИ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Наразі цінність випускника на ринку праці в умовах активного розвитку міжнародних контактів української держави багато в чому визначається рівнем його мовної підготовки, тому що володіння іноземною